

Спортивні ігри як засіб удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки студентів аграрних спеціальностей

Традиційні форми фізичної праці в аграрній сфері поступово витісняються або інтегруються з діяльністю, пов'язаною з керуванням технічними засобами, моніторингом виробничих процесів, аналітичною роботою та технічним наглядом. Це істотно трансформує зміст і характер професійної діяльності сучасного фахівця аграрного профілю.

У зв'язку з цим особливої актуальності набуває оновлення змісту професійно-прикладної фізичної підготовки, яка повинна відповідати реальним умовам і вимогам сучасної аграрної праці [1].

Науковці трактують професійно-прикладну фізичну підготовку як цілісну систему фізичних вправ, методик і засобів, спрямованих на формування та розвиток спеціалізованих фізичних, психічних і сенсомоторних якостей, що безпосередньо визначають результативність професійної діяльності працівників[3].

Одним із перспективних напрямів удосконалення професійно - прикладної фізичної підготовки є використання спортивних ігор, які поєднують у собі високий оздоровчий, прикладний і виховний потенціал. Ігрова діяльність створює умови для комплексного впливу на організм здобувачів та формування якостей, важливих для майбутньої професійної діяльності.

Мета статті - теоретично обґрунтувати доцільність використання спортивних ігор як ефективного засобу професійно-прикладної фізичної підготовки студентів аграрних спеціальностей.

Професійна діяльність у сільському господарстві пов'язана з виконанням робіт різного характеру: керування сільськогосподарською технікою, ручна праця, організація виробничих процесів, робота на відкритому повітрі. Це вимагає від фахівців достатнього рівня загальної та спеціальної витривалості, сили, спритності, точності рухів, а також уміння швидко приймати рішення та працювати в колективі[2].

Спортивні ігри (волейбол, футбол, настільний теніс) є ефективним засобом комплексного розвитку фізичних якостей. У процесі ігрової діяльності активно розвиваються витривалість, швидкісно - силові здібності, координація рухів, рівновага, спритність і швидкість реакції [6].

Крім того, аграрна праця часто супроводжується впливом несприятливих факторів (спека, холод, підвищена вологість, шум), що зумовлює потребу у високому рівні адаптаційних можливостей організму та стресостійкості.

Важливою перевагою спортивних ігор є їх позитивний вплив на психофізіологічний стан студентів. Ігрові ситуації вимагають концентрації уваги, оперативного мислення, емоційної стійкості, що має безпосередній

прикладний характер для майбутньої професійної діяльності аграріїв[4].

Командний характер більшості спортивних ігор сприяє формуванню соціально значущих якостей: відповідальності, дисциплінованості, уміння взаємодіяти з партнерами, лідерських якостей та навичок колективної роботи, що є надзвичайно важливим у виробничих умовах аграрного сектору [5].

Використання спортивних ігор у процесі професійно-прикладної фізичної підготовки студентів аграрних спеціальностей має низку переваг:

- підвищення мотивації до систематичних занять фізичним вихованням;
- різноманітність рухової діяльності та емоційна насиченість занять;
- можливість моделювання професійно значущих рухових і психічних навантажень;
- доступність та варіативність організації занять залежно від матеріально-технічної бази.

Таким чином, спортивні ігри є ефективним і доцільним засобом професійно-прикладної фізичної підготовки студентів аграрних спеціальностей. Їх систематичне використання у навчальному процесі сприяє розвитку фізичних, психофізіологічних і соціально-професійних якостей, підвищує рівень рухової активності та мотивацію студентів до занять фізичним вихованням. Упровадження спортивних ігор у систему професійно - прикладної фізичної підготовки дозволяє більш повно підготувати майбутніх фахівців аграрної галузі до умов професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Богданов М., Волков М. Трансформація сучасної системи фізичної підготовки у закладах вищої освіти як фактор професійної та особистісної готовності молоді. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*, 2025. № 3. С. 153-161. <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-3-153-161>

2. Гвоздецька С. В., Рибалко П. Ф., Чередніченко С. В. Професійно-прикладна фізична підготовка. Навчально-методичний посібник. Суми: ФОП Цьома С.П., 2017. 110 с.

3. Пилипей Л. П. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів. Монографія. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2009. 312 с.

4. Самохвалова І. Ю., Харченко С. М. Особливості формування психофізичних якостей студентів засобами фізичної культури в умовах професійної підготовки. *Professional training of future specialists amidst modern realities*. Baltija Publishing. 2025. Vol. 2. pp. 348 — 356.

<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-522-8-42>

5. Язловецька О., Бабенко А. Сучасні виклики модернізації фізичного виховання в закладах вищої освіти України. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 2025. №219. С. 288-292. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-219-288-292>

6. Albina Volkotrubova , Difeng Fan , Zhi Bin Gao , Da Lin Huang , Iryna Samokhvalova. Table Tennis as an Educational Context for Cultivating Students' Values of Physical Culture. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*, 2025. Vol. 13(4). P.853 - 864. DOI: 10.13189/saj.2025.130421

